

Sygn. akt I C 433/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Zenon Węclawik

Protokolant: st. sekr. sąd. Marta Pietrukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2016 r. w Kamiennej Górze na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko M. K. (1)

o zapłatę

I. powództwo oddała w całości,

II. zasądza od powoda J. S. na rzecz pozwanego M. K. (1) kwotę 1.561,34 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sygn. akt **I C 433/16**

UZASADNIENIE

Powód J. S., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego M. K. (1) kwoty 4.200,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4.09.2015 r. i zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu żądania podniósł, że pozwany w okresie od 4.09.2015 r. do 1.10.2015 r. bezumownie korzystał z należącego do powoda samochodu ciężarowego m-ki N. (...), nr rej. (...) i z tego tytułu nie uzyskał od pozwanego jakiegokolwiek wynagrodzenia. Dochodzoną pozwem należność powód wyliczył przyjmując wynagrodzenie za najem jego pojazdu po 150,00 zł za jeden dzień, co dało za 28 dni kwotę 4.200,00 zł.

Pozwany M. K. (1), działający również przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Wywiódł, że we wskazanym przez powoda okresie przedmiotowy pojazd był zajęty przez komornika sądowego, a pozwany był ustanowiony jego dozorcą i nie mógł go wydać w takiej sytuacji powodowi na jego wezwanie. Naprowadził poza tym, że wskazana przez powoda stawka najmu jego pojazdu jest wygórowana.

Ustalono następujący stan faktyczny:

W maju 2008 roku A. S. - zamierzając sprzedać M. K. (1) samochód ciężarowy m-ki N. (...), nr rej. (...) - przekazała kluczyki i dokumenty tego pojazdu R. G., który pracował w gospodarstwie rolnym (...). Pod koniec czerwca 2009 roku poinformowała M. K. (1), że sprzedawcą auta będzie J. S., który umową darowizny z dnia 3.04.2008 r. nabył od A. S. przedmiotowy pojazd. Zmianę właściciela odnotowano w karcie pojazdu w kwietniu 2009 roku. W tym również roku relacje pomiędzy rodzinami S. i K. uległy pogorszeniu - zaczęły zgłaszać względem siebie różnego rodzaju roszczenia finansowe i w rezultacie ani M. K. (1), ani nikt z jego rodziny nie zawarł z J. S. umowy kupna samochodu ciężarowego marki N. (...), ani też nie zwrócono mu kluczyków i dokumentów tego pojazdu.

(dowód: uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 12.04.2012 r. na k. 8 - 18 akt i załączone akta egzekucyjne Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Legnicy K. K. sygn. akt Km 3244/12, Km 2065/13 i Km 1193/14)

W dniu grudnia 2009 roku J. S. wezwał M. K. (2), do wydania samochodu ciężarowego marki N. (...), nr rej. (...). M. K. (2) nie uczynił zadość temu wezwaniu. W rezultacie, pozwem z dnia 18.07.2011 r., wystąpił do Sądu Okręgowego w Kaliszu przeciwko M. K. (2), R. K. i R. G. o wydanie przedmiotowego samochodu ciężarowego i wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z niego w kwocie 87.150,00 zł. Wyrokiem z dnia 12.04.2012 r., sygn. akt I C 971/11, Sąd Okręgowy w Kaliszu nakazał R. G. wydanie J. S. samochodu ciężarowego marki N. (...), nr rej. (...) i idące dalej powództwo oddalił. W pisemnym uzasadnieniu wyroku stwierdzono, że J. S. co prawda był właścicielem przedmiotowego pojazdu, jednakże - na podstawie umowy przedwstępnej sprzedaży - jego posiadaczem samoistnym został M. K. (1), który przekazał ten pojazd dzierżycielowi R. G.. Kierując się tym, J. S. - pismem z dnia 8.01.2013 r. - wezwał M. K. (1) do wydania przedmiotowego pojazdu. Również jednak bezskutecznie.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z uzasadnieniem na k. 8 - 18 akt i wezwanie do wydania pojazdu na k. 19 akt)

W dniu 4.03.2013 r. - w toku egzekucji pod sygnaturą akt KM 3244/12 - (...), nr rej. (...), został zajęty przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Legnicy K. K. oraz oddany pod dozór M. K. (1), który przez następne kilka lat - aż do października 2015 roku - trzymał stale przedmiotowe auto na posesji K. C., którego dom znajdował się w odległości około 100 metrów od domu pozwanego. Sąsiad pozwanego trzymał zajęty samochód przy swoim domu tak, że pozwany mógł z okien swego domu stale je widzieć. W czasie, gdy przedmiotowy pojazd znajdował się na posesji K. C., nie był przez nikogo używany. Jedynie co kilka miesięcy K. C. brał kluczyki od pozwanego i na chwilę uruchamiał silnik nie ruszając samochodu z miejsca. W dniu 16.12.2013 r., Sąd Apelacyjny we Wrocławiu stwierdził upadek zabezpieczenia ustanowionego w dniu 6.02.2013 r., na podstawie którego nastąpiło zajęcie przedmiotowego pojazdu w dniu 4.03.2013 r.

(dowód: protokół zajęcia z dnia 4.03.2013 r. na k. 51 akt i załączone akta egzekucyjne KM 322/12 oraz zeznania świadka K. C. z dnia 30.11.2016 r. na k. 84 - 84v. akt i zeznania pozwanego M. K. (1) z dnia 30.11.2016 r. na k. 85 - 85v. akt)

W dniu 7.08.2013 r. - na podstawie postanowienia o zabezpieczeniu z dnia 20.06.2013 r. - dokonane zostało przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Legnicy K. K. kolejne zajęcie (...), nr rej. (...), które nastąpiło w sprawie egzekucyjnej pod sygnaturą akt KM 2065/13. Zajęty samochód oddany został ponownie pod dozór M. K. (1). Okazało się jednakże, iż zajęcie to - z powodu jego niepodpisania przez sędziego - nastąpiło na podstawie nieistniejącego orzeczenia zabezpieczającego wydanego w sprawie pod sygnaturą akt I C 185/13 z powództwa M. K. (1). Postanowieniem z dnia 30.05.2014 r. Sąd Okręgowy w Legnicy umorzył postępowanie egzekucyjne KM 2065/13.

(dowód: postanowienie o umorzeniu sprawy egzekucyjnej Km 2065/13 z uzasadnieniem na k. 20 - 22 akt i załączone akta egzekucyjne KM 2065/13)

Niesporne w sprawie było, że - wskutek zawiadomienia przez J. S. Prokuratury Rejonowej w Kamiennej Górze o przywłaszczeniu przez M. K. (1) (...), nr rej. (...) - przedstawiono pozwanemu w dniu 15.05.2014 r. zarzut popełnienia przestępstwa przywłaszczenia przedmiotowego pojazdu. M. K. (1) w piśmie z dnia 26.06.2014 r. oświadczył, że przedmiotowy samochód jest zajęty przez komornika sądowego i został mu przez niego oddany pod dozór oraz, że wyda ten pojazd niezwłocznie na żądanie komornika lub osób uprawnionych. Ostatecznie dochodzenie zostało umorzone. Okoliczności te znajdują potwierdzenie w piśmie pozwanego na k. 23 - 24 akt.

W dniu 15.07.2014 r. - w toku w egzekucji prowadzonej z wniosku wierzycielki R. K. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Legnicy K. K. pod sygnaturą akt KM 1193/14 - (...), nr rej. (...) został zajęty i oddany pod dozór M. K. (1), ze wskazaniem miejsca jego przechowywania na posesji K. C.. W dniu 11.07.2014 r. komornik dokonał zajęcia

rachunków bankowych powoda w (...) Banku (...) S.A. we (...) S.A. we W.. W dniu 1.10.2014 r. zajął też nieruchomości powoda. Z początku sierpnia 2015 roku wszystkie należności objęte egzekucją KM 1193/14 zostały wyegzekwowane i komornik sądowy w dniu 7.08.2015 r. uchylił zajęcia rachunków bankowych powoda, po czym - postanowieniem z dnia 11.08.2015 r. - ustalił koszty egzekucyjne. Nie zostało uchylone – dokonane w dniu 15.07.2015 r. – zajęcie (...), nr rej. (...) i komornik nie żądał od pozwanego wydania tego pojazdu.

(dowód: protokół zajęcia spornego pojazdu z 15.07.2014 r. na k. 50 akt i załączone

akta egzekucyjne KM 1193/14)

Pismem z dnia 25.08.2015 r. J. S. wezwał M. K. (1) do wydania w dniu 4.09.2015 r. (...), nr rej. (...). W wezwaniu nie wskazał powodów swego żądania. Pozwany otrzymał powyższe wezwanie.

(dowód: wezwanie z 25.08.2015 r. do wydania pojazdu na k. 25 akt i zeznania pozwanego M. K. (1) z dnia 30.11.2016 r. na k. 85 – 85v. akt)

W dniu 2.10.2015 r. J. S. zawarł z M. G. umowę sprzedaży (...), nr rej. (...), a kilka dni później trzech mężczyzn zabrało ten samochód z posesji K. C., wciągając go pośpiesznie na lawetę, którą mieli ze sobą. Zdarzenie to miało miejsce podczas pobytu powoda na sprawie sądowej w K.. Pismem z dnia 13.10.2015 r. pozwany zawiadomił Policję o zaborze przedmiotowego samochodu.

(dowód: umowa sprzedaży spornego samochodu z 2.10.2015 r. na k. 26 akt, deklaracja podatkowa M. G. dotycząca zakupu spornego pojazdu na k. 76 - 78 akt, informacja Wydziału Komunikacji Starostwa (...) na k. 73 akt, zawiadomienie pozwanego o zaborze pojazdu na k. 52 akt oraz zeznania świadka K. C. z dnia 30.11.2016 r. na k. 84 – 84v. akt i zeznania pozwanego M. K. (1) z dnia 30.11.2016 r. na k. 85 – 85v. akt)

Pismem z dnia 9.02.2016 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty wynagrodzenia w kwocie 4.200,00 zł za bezumowne użytkowanie spornego samochodu w okresie od dnia 4.09.2015 r. do dnia 1.10.2015 r., policzając 150,00 zł za jeden dzień.

(dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty na k. 27 – 31 akt i wydruk strony internetowej z ofertą najmu pojazdu na k. 32 akt)

Sąd zważył:

Powództwo nie jest uzasadnione.

Niewątpliwie, roszczenie powoda nie było osadzone w reżimie odpowiedzialności kontraktowej. Sporny pojazd był bowiem we wskazanym przez powoda okresie od 4.09.2015 r. do 1.10.2015 r. w posiadaniu pozwanego, jednak nie stanowiło to realizacji jakiegokolwiek umowy stron w tej mierze, w tym też umowy przedwstępnej sprzedaży z 2008 roku. Przepisy art. 224 – 226 Kodeksu cywilnego przewidują natomiast odpowiedzialność samoistnego posiadacza rzeczy względem jej właściciela, będącą uzupełnieniem roszczenia windykacyjnego o wydanie rzeczy i wiążą się z samoistnym posiadaniem rzeczy przez obowiązane (zob. np. wyroku z dnia 11 lutego 1998 r., III CKN 354/97 - Lex nr 164264). Samoistne posiadanie cudzej rzeczy jest tu wyłącznym źródłem i jedyną przyczyną tych roszczeń. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 listopada 1974 r. (III CRN 287/74, Lex nr 7621), regulacje dotyczące roszczeń uzupełniających znajdują zastosowanie do stosunków bezumownych, gdy bez porozumienia zainteresowanych, rzecz stanowiąca własność jednej osoby znajduje się w posiadaniu innej osoby. Należy w tym kontekście podnieść, że pozwany w okresie od 4.09.2015 r. do 1.10.2015 r. był wciąż dozorcą (...), nr rej. (...), wobec nieuchylenia jego dozoru ustanowionego w dniu 15.07.2014 r. (art. 856 § 1 k.p.c.). Nie można zaś co do zasady uznać dozorcę egzekucyjnego za samoistnego posiadacza oddanej mu pod pieczę rzeczy ruchomej (wyrok SN z dnia 27 lipca 2010 r., II CSK 121/10 - Lex nr 1298068). Okoliczność ta wykluczała odpowiedzialność pozwanego w oparciu o wspomniane przepisy.

Natura roszczeń z art. 224 i 225 k.c. jako żądań uzupełniających o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z cudzej rzeczy, jest zbliżona do roszczenia o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia (wyrok SN z dnia 4 lipca 2012 r., I CSK 669/11 - OSNC 2013/3/38), jednak również na podstawie art. 405 Kodeksu cywilnego nie jest możliwe przyjęcie odpowiedzialności pozwanego. Pozwany bowiem – niezależnie od tego, że posiadał sporny pojazd zgodnie z prawem – nie uzyskał żadnego wzbogacenia z faktu jego posiadania.

Tym bardziej – w świetle okoliczności sprawy – wykluczone było przyjęcie deliktowej odpowiedzialności pozwanego (art. 415 k.c.). Powód nie podnosił w toku postępowania, że pozwany w wyniku swojego działania wyrządził mu szkodę. Uzasadniając swoje roszczenie o zapłatę wynagrodzenia powoływał się jedynie na fakt bezumownego używania jego samochodu przez pozwanego.

Zgodnie z art. 855 § 1 k.p.c., zajęte ruchomości komornik pozostawia we władaniu osoby, u której je zajął. Jednakże z ważnych przyczyn komornik może w każdym stanie postępowania oddać zajęte ruchomości pod dozór innej osobie, nie wyłączając wierzyciela, choćby to było połączone z koniecznością ich przeniesienia. Osoby te pełnią obowiązki dozorca. Obowiązek wydania stosownych zarządzeń w celu zapewnienia właściwego dozoru nad zajęтым mieniem spoczywa na organie dokonującym zajęcia. Realizacja tego obowiązku następuje z urzędu i jest niezależna od wniosków stron. Organ egzekucyjny nawet po oddaniu zajętej rzeczy pod dozór innej osobie nadal zobowiązany jest ex officio czuwać nad prawidłowym sprawowaniem jego wykonywania (zob. postanowienie SN z dnia 13 sierpnia 1976 r., IV PZ 32/76 - OSNC 1977/3/57). Przepisy egzekucyjne normują tylko upadek zabezpieczenia ustanowionego sądownie (art. 744 k.p.c. i art. art. 754¹ k.p.c.), nie statuuje zaś upadku zajęcia egzekucyjnego dokonanego przez komornika. Należy jednak mieć na względzie, że do wykonania postanowień o udzieleniu zabezpieczenia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym (art. 743 § 1 k.p.c.). Oznacza to, że sposób wykonania zajęcia ruchomości – jako środka zabezpieczenia – określają art. 845 i nast. k.p.c. Wszelako z racji tego, że czas sprawowania dozoru nie jest określony, wątpliwości nasuwać się mogą odnośnie chwili ustania zajęcia ruchomości z uwagi na możliwe różne sposoby zakończenia postępowania egzekucyjnego (sprzedaż rzeczy zajętej, spłata długu przez obowiązane, itp.). W realiach niniejszej sprawy należało w każdym bądź razie przyjąć, że zajęcie spornego samochodu ustąpiło z chwilą zakończenia egzekucji KM 1193/14, to jest najpóźniej w dniu 11.08.2015 r. Nie zwalniało to jednakowoż komornika sądowego od konieczności zwolnienia dozorca zajętej dotychczas rzeczy z jego obowiązków i skierowania do niego żądania wydania zajętej dotychczas rzeczy osobie uprawnionej. Dozorca ponosi bowiem odpowiedzialność za pogorszenie, uszkodzenie, zniszczenie lub zaginięcie zajętych ruchomości, jeżeli nie zachował należytej staranności (art 857 § 1 k.p.c.). W postępowaniu egzekucyjnym KM 1193/14 działania takie nie nastąpiły (uchylono jedynie zajęcia rachunków bankowych powoda). Wydania spornego pojazdu, po zakończeniu egzekucji, zażądał jedynie sam dłużnik (powód), nie zaś obie strony postępowania egzekucyjnego. Po myśli natomiast art. 856 § 1 k.p.c., dozorca, któremu powierzono dozór, obowiązany jest przechowywać oddane mu pod dozór ruchomości z taką starannością, aby nie straciły na wartości, i oddać je tylko na wezwanie komornika lub stosownie do orzeczenia sądu albo na zgodne wezwanie obu stron. Jeżeli dozorca lub dłużnik zobowiązany do wydania ruchomości ich nie oddaje, komornik mu je odbiera. Podsumowując, posiadanie rzeczonoego samochodu przez pozwanego nie miało swego źródła w umowie stron, lecz było prawną konsekwencją władczego aktu procesowego organu egzekucyjnego. Pomimo więc zakończenia egzekucji KM 1193/14, pozwany - jako egzekucyjny dozorca (...), nr rej. (...) - był nie tylko uprawniony do posiadania spornego pojazdu, ale też do tego obowiązany i nie został od tego zwolniony decyzją właściwego organu egzekucyjnego. Wykluczało to możliwość skutecznego dochodzenia od pozwanego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie ze spornego pojazdu objętego zajęciem egzekucyjnym. Dodać można na marginesie, że pozwany – jak wykazało postępowanie dowodowe - sprawował dozór egzekucyjny należycie. Miał bieżącą pieczę nad zajęтым samochodem i go nie eksploatował, a także informował komornika co się z nim dzieje (zob. np. wyrok SN z dnia 7 kwietnia 1975 r., II CR 94/75 - OSP 1977/4/75).

Sąd uznała za wiarygodne zarówno zeznania świadka K. C., jak i zeznania powoda M. K. (1). Ich zeznania były logiczne, konsekwentne, spójne wewnętrznie i korelowały ze sobą, a ponadto znajdowały oparcie w pozostałym materiale

dowodowym, w tym zwłaszcza aktach postępowania egzekucyjnego KM 1193/14. Na podstawie tychże zeznań i zebranych dokumentów, możliwe było zrekonstruowanie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w sprawie.

Mając na uwadze ustalone w sprawie okoliczności oraz przywołane wyżej motywy – po myśli przywołanych wyżej przepisów – orzeczono jak w punkcie I wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu zawarte w punkcie II wyroku znajduje uzasadnienie w treści art. 98 k.p.c. Pozwany poniósł następujące koszty procesu: zastępstwo procesowe 1.217,00 zł i koszty dojazdu 344,34 zł. Należał mu się zwrot tych wydatków od powoda.